

PŘEVŘÁCENÁ TŘÍDA: ZPŮSOB EFEKTIVNÍHO VYUŽITÍ ČASU VE VÝUCE CIZÍHO JAZYKA

Marie Červenková

CJV MU Brno

Marie.Cervenkova@econ.muni.cz

Abstrakt: Příspěvek se zabývá konceptem převrácené třídy, který se už téměř deset let šíří především v zemích Severní Ameriky a v Evropě. Ačkoli byla převrácená pedagogika původně využívána pro výuku předmětů přírodních věd, v současnosti je často aplikována i v jiných oborech a její implementace do výuky cizích jazyků má rovněž své opodstatnění. Kombinuje prvky více didaktických přístupů, jako je autonomní a kolaborativní učení nebo projektové vyučování, a díky svému charakteru může být úspěšně uplatněna v univerzitním vzdělávání. Příspěvek nastiňuje vývoj a teoretické základy uvedeného pedagogického přístupu a prezentuje využití jeho prvků ve výuce odborné francouzštiny na Ekonomicko-správní fakultě v Brně.

Klíčová slova: převrácená třída, efektivita, výuka cizích jazyků

ÚVOD

V současné době se znalost alespoň jednoho cizího jazyka stala téměř normou. Diskutovanou zůstává otázka: Jak se co nejefektivněji jazyk naučit? Z pohledu nás, vyučujících, bude znít: Jaké pedagogické metody použít, aby studenti tohoto cíle dosáhli?

V příspěvku se zaměříme na jeden z mnoha existujících pedagogických přístupů¹, totiž na tzv. převrácenou třídu.

V první části uvedeme základní informace o vzniku a vývoji tohoto pedagogického přístupu, druhá část shrne, na jakých teoretických základech stojí, proč je využíván a jak funguje, a třetí část bude věnována využití jeho prvků ve výuce odborné ekonomické francouzštiny na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

1. VZNIK KONCEPTU PŘEVŘÁCENÉ TŘÍDY

Od začátku 90. let 20. stol. zavádí harvardský profesor přírodních věd Eric Mazur (*1954, Amsterdam) do svých kurzů výukové principy, které lze považovat za předchůdce základních principů převrácené třídy. Snaží se totiž aktivizovat studenta a rozvíjí metodiku vyučování v párech, což mimo jiné přináší zvýšení motivace a zájmu o učení. Nutně se také mění úloha vyučujícího, přičemž je akcentován charakter doprovázení. Na toto téma E. Mazur publikuje v roce 1997 knihu s názvem *Peer Instruction: A User's Manual* (Mazur, 1997).

V roce 2007 Jonathan Bergmann a Aaron Sams, profesori chemie na Woodland Park High School v Coloradu, připravují první nahrávky svých kurzů a dávají je k dispozici svým studentům on-line. Důvodem k tomuto počínu byla snaha pomoci těm studentům, kteří často kvůli velké vzdálenosti svého bydliště od školy ve vyučování chyběli. Cílová skupina se však

---

¹ Výukové metody se často překrývají s jinými kategoriemi, a to s organizačními formami a didaktickými prostředky. V tomto textu budeme převrácenou třídu považovat za výukový přístup, resp. výukovou metodu.

nečekaně rozrostla, neboť nahrávky vzbudily velký zájem i u ostatních studentů a díky on-line prostředí se koncept rozšířil i do dalších zemí. Mnozí vyučující dnes s tímto inovativním přístupem experimentují a zavádí jej do výuky. Vznikla také řada organizací sdružujících zainteresované učitele, kteří tak mohou sdílet vytvořené elektronické materiály², nebo internetových fór a blogů sloužících k výměně zkušeností.

Mezi další tvůrce myšlenky převrácené třídy můžeme počítat i Salmana Khana (*1976), Američana indického původu, který na základě doučovacích kurzů matematiky, které poskytoval své sestřenci prostřednictvím propojených počítačů a grafických tabletů, vytvořil v roce 2006 platformu Khan Academy čítající v současné době více než 6000 výukových videí v angličtině. Původně byla Khan Academy zaměřena na matematiku, ale postupně se rozrostla i na další předměty. Khan Academy také nabízí na webu procvičovací systém, který generuje studentům příklady na základě jejich úrovně a výkonu. Od roku 2003 existuje také česká lokalizace projektu Khan Academy (<https://khanovaskola.cz/>) a k srpnu 2016 bylo přeloženo 2 800 videí³ (české titulky nebo dabing).

Jak je z tohoto krátkého přehledu zřejmé, koncept byl původně zaměřen na přírodní vědy: matematiku, fyziku, chemii, biologii. Obsah se však postupně rozšiřuje i na další předměty: ekonomii, historii, dějepis, informatiku, cizí jazyky a další.

2. CHARAKTERISTIKA KONCEPTU PŘEVŘÁCENÉ TŘÍDY

Z existujících definic převrácené třídy lze vyvodit, že svým způsobem není ničím převratně novým, ale inovativním způsobem využívá a kombinuje dávno známé a prověřené principy⁴.

Zatímco tradiční výuka spočívá ve vysvětlení látky v hodině učitelem a následném procvičování a vypracování domácích úkolů, v metodě převrácené třídy (*flipped classroom* v angličtině, *Offener Unterricht* v němčině, *classe inversée* ve francouzštině) studenti teorii nebo podklady pro další vyučování nastudují doma a ve třídě se pak věnují za pomoci učitele těm oblastem, kterým dobře nerozuměli, nebo látku procvičují. Výklad učitele je často nahrazen online výukovým videem, přičemž studenti po jeho shlédnutí mohou svoje dotazy vložit jako komentář k videu nebo do prostředí sociální sítě, které sdílejí s vyučujícím. Redukce, popř. úplné přesunutí výkladu vyučujícího z hodiny před hodinu umožňuje nabídnout studentům více času k procvičení za přítomnosti učitele a vedou je k větší samostatnosti a zodpovědnosti za své vzdělávání. Ve vyučování je pak více prostoru pro interakci mezi učitelem a studenty a mezi studenty samotnými a hodina může být živější s individuálnější přístupem.⁵

Zjednodušeně bychom mohli převrácenou třídu porovnat s tou tradiční následujícím způsobem:

---

² Například *Flipped Learning Network*, kde v roce 2012 shromáždilo 450 amerických učitelů informace popisující zkušenosti s metodou převrácené třídy, nebo *Inversons la classe* ve Francii

³ <https://khanovaskola.cz/>, cit. 19/08/2016

⁴ Mimo jiné principy skupinového, projektového a kolaborativního učení nebo řešení problémů. Podle Marcela Lebruna sdružuje několik prvků: přístup zaměřený na dovednosti, aktivizační metody a numerické nástroje.

⁵ Srov. Dufour, H. a Missildine, K., Fountain, R., Summers, L. & Gosselin, K. (2013)

Tradiční vyučování	Převrácená třída
1) Učitel vysvětlí novou látku	1) Učitel vytvoří výukové video nebo zadá jiný materiál ke studiu
2) Studenti si dělají poznámky	2) Studenti si zadaný materiál doma nastudují
3) Studenti učivo procvičují	3) Ve třídě učitel vysvětlí problematické jevy
4) Učitel práci žáků opravuje a hodnotí	4) Studenti diskutují, procvičují samostatně, v párech nebo ve skupinách
5) Studenti doma vypracují domácí úkoly	5) Učitel pomáhá studentům, vede je a usměrňuje

Tabulka č. 1: Zjednodušené srovnání tradiční a převrácené výuky

Podle *Flipped Learning Network*⁶ je převrácené vyučování postaveno na čtyřech pilířích:

1) **Flexible environment** – flexibilní prostředí

Každý učitel si vytváří vlastní postup použití této metodiky. Podle potřeby kombinuje různé výukové metody a vytváří prostor, aby si studenti mohli vybrat, kdy a kde se budou učit.

2) **Learning Culture** – změna principu⁷

Dochází k odklonu od metod orientovaných na učitele. V centru stojí žák.

3) **Intentional Content** – záměr pedagoga a obsah vzdělávání⁸

Učitel průběžně vyhodnocuje účinnost použitých výukových materiálů a zabývá se tím, které z nich poskytne žákům k samostatnému studiu tak, aby maximalizoval jejich porozumění a podpořil jejich dovednosti.

4) **Professional Educator** – profesionální učitel

Úloha učitele je v převrácené třídě stále nezastupitelná. V hodině sleduje studenty, poskytuje jim zpětnou vazbu a hodnotí jejich práci. Dokáže přijmout konstruktivní kritiku.

V čem spočívají výhody tohoto přístupu? Jednou z nejdůležitějších je flexibilita. Díky moderním technologiím se studenti mohou připravovat, kde chtějí a kdy chtějí. Mají také možnost zastavit se u obtížnějších pasáží, popř. si je projít opakovaně, a to třeba i za několik měsíců jako přípravu na zkoušku. Výukový materiál je k dispozici i v případě, že se lekce nebude konat, např. z důvodu absence vyučujícího. Stejně tak jej mohou využít i studenti, kteří se na výuku z nejrůznějších důvodů nemohli dostavit. V prezenční výuce pak, což považujeme za zásadní, zbývá více času na interakci, jak už jsme naznačili výše. Poznatky získané vlastní činností (např. v případech, kdy je zadáno vyhledání určitých informací z internetových zdrojů, nebo při předávání poznatků při skupinové práci) bývají trvaleji osvojené. Všeobecně se dá říci, že studenti jsou více angažováni do procesu učení, jsou samostatnější a aktivnější.

⁶ <http://flippedlearning.org/definition-of-flipped-learning/>

⁷ Překlad Bořivoje Brdičky na <http://spomocnik.rvp.cz/clanek/17725/MA-PREVRACENA-TRIDA-SMYSL.html>. Jan Fojtík uvádí na <http://spomocnik.rvp.cz/clanek/20157/VERSO%E2%80%9494AKTIVNI-PRISTUP-K-UCENI.html> tento pilíř s názvem Kultura (princip) vzdělávání

⁸ Překlad Jana Fojtíka na <http://spomocnik.rvp.cz/clanek/20157/VERSO%E2%80%9494AKTIVNI-PRISTUP-K-UCENI.html>

V následující tabulce shrnujeme nejvýraznější pozitivní prvky převráceného přístupu vztahující se jednak k přípravě studentů před vyučovací hodinou, jednak k průběhu vlastní vyučovací hodiny.

PŘED hodinou	BĚHEM hodiny
Flexibilita (čas, místo)	Více prostoru pro interakci (vyučující-student/student-student)
Množství času věnovaného pochopení tématu podle individuálních potřeb	Více prostoru pro otázky studentů a jejich zodpovězení
Aktivní získávání informací (výpisky, rešerše na internetu nebo z autentických dokumentů)	Více prostoru pro vysvětlení nejasností
Podpora autonomie	Prostor pro skupinovou práci

Tabulka č. 2: Výhody převrácené třídy při přípravě před vyučováním a během něho

I tento pedagogický přístup však skrývá určitá nebezpečí, jako například sklon některých studentů k vyššímu absentérství, pokud není povinná docházka striktně vymezena sylabem kurzu, problémy technického rázu nebo vyšší časovou náročnost kladenou na učitele při přípravě výukových videí, ale také větší časovou angažovanost studentů při přípravě na výuku, nepřítomnost publika, jehož reakce by výklad vyučujícího korigovala (rychlost, srozumitelnost, jasnost), pasivita a nemožnost interakce během sledování výukového videa. Souhlasíme s Bruno Marchalem (2015), že vyučující by měl také zvážit, zda je vhodné a užitečné tímto způsobem vyučovat jakékoliv téma (srov. Maňák, Švec, 2003 : 197)⁹. Christian Puren (2016) rovněž upozorňuje, že je třeba si uvědomit nebezpečí diskriminace méně šikovných a méně samostatných studentů¹⁰. Některé studie odhalily nedostatečnou připravenost studentů, kteří přicházejí do výuky a s ní pak spojené problémy v průběhu vyučování, např. nemožnost realizovat některé aktivity předpokládající určitou úroveň znalostí nebo pochopení problému (Strayer, 2012: 171-193).

3. PRVKY PŘEVŘÁCENÉ TŘÍDY VE VÝUCE ODBORNÉ FRANCOUZŠTINY NA ESF MU V BRNĚ

3.1 Výuka cizích jazyků na ESF

Vzhledem k tomu, že Ekonomicko-správní fakulta připravuje budoucí ekonomy, obchodníky, vedoucí podniků, státní úředníky, popř. úředníky Evropské unie, výuce cizích jazyků je věnována zvýšená pozornost. Centrum jazykového vzdělávání zajišťuje na fakultě výuku čtyř cizích jazyků na bakalářském stupni studia (angličtina, němčina, francouzština, španělština) a pěti na magisterském stupni (kromě výše uvedených ještě ruština).¹¹ Všichni studenti bakalářského studia skládají zkoušku z vybraného cizího jazyka na úrovni C1 a všichni studenti magisterského studia zkoušku z druhého cizího jazyka na úrovni B2, přičemž jedním z absolvovaných jazyků musí být angličtina.

⁹ Dle Maňáka a Švece je pro volbu optimální metody zřejmě určující právě vztah metody a obsahu.

¹⁰ <http://www.christianpuren.com/2016/01/31/a-propos-de-la-classe-invers%C3%A9e-dans-l-enseignement-secondaire-des-langues/>

¹¹ Fakulta nabízí také magisterské francouzsko-české studium ve spolupráci s Univerzitou Rennes II.

Studenti francouzštiny se v prezenčním studiu mohou zapsat do tří typů kurzů: přípravný kurz (nepovinný, komerční), kurz jazyka II a kurz jazyka I.

kurz	Vstupní úroveň	Výstupní úroveň	Délka (počet semestrů)	Frekvence (týdně)
Přípravný kurz	A2	B1	2	1 x 90 min
Kurz jazyka II	B1	B2	2	1 x 90 min
Kurz jazyka I	B2	C1	4	2 x 90 min/1 x 90 min ¹²

Tabulka č. 3: Kurzy francouzštiny na ESF MU

3.2 Profil studentů francouzštiny a obsah výuky

Studenti kurzů jazyka I jsou ve většině případů absolventy českých nebo slovenských gymnázií, popř. absolventy bilingvních francouzsko-českých gymnázií. V kurzech jazyka II jsou zapsáni bývalí studenti gymnázií nebo středních odborných škol, menší část zastupují bývalí studenti českých a slovenských bilingvních gymnázií. Požadované vstupní úrovně dosahuje většinou zhruba jedna čtvrtina studentů, což znamená, že většina studentů musí během několika málo semestrů pokročit o více než jednu jazykovou úroveň. Skupiny studentů jsou nehomogenní co se týče konkrétního odborného zaměření. Najdeme zde studenty financí, podnikového hospodářství, hospodářské politiky, veřejné ekonomiky a správy, regionálního rozvoje a cestovního ruchu a dalších oborů. V kurzech se pracuje s učebnicí *Français.com* (kurz jazyka II) a *Affaires à suivre* (kurz jazyka I), které jsou však v hojné míře doplňovány dalšími materiály. Kurz jazyka II zahrnuje témata služebních pobytů (cestování, hotely, stravování), organizace pracovního času (agenda, schůzky, schůze), světa podniků (typy, sektory, konkurence, vztahy na pracovišti, typy kanceláří apod.), světa práce (hledání práce, přijímací pohovor, pracovní zkušenosti), kurz jazyka I témata týkající se podniků (právnícké formy, založení a likvidace, hospodářské výsledky, financování), práce (hledání práce, vztahy na pracovišti, dovolená, propouštění), nákupu/prodeje (objednávky, reklama, platby, mezinárodní obchod), pojištění, burzy a cenných papírů.

3.3 Prvky převrácené třídy ve výuce francouzštiny na ESF MU

V kurzech odborné francouzštiny na Ekonomicko-správní fakultě není metoda převrácené třídy záměrně aplikována jako celek, ale jsou využity pouze některé prvky, které budou popsány níže. Hlavním důvodem jejich zavedení byla nízká časová dotace v kurzech jazyka II, která neodpovídá množství učiva (a to nejenom ve smyslu znalostí, např. gramatických nebo lexikálních, ale také ve smyslu nácviku jazykových kompetencí) v kombinaci s často neodpovídající vstupní úrovní znalostí studentů. Naší snahou bylo využít čas strávený ve výuce co nejefektivněji především k nácviku mluvních dovedností a interakce, neboť ty student sám doma nenacvičí. Před seminářem jsou tedy studenti pravidelně žádáni o přípravu na výuku, která má různé podoby. Často se jedná o shlédnutí powerpointové prezentace vysvětlující gramatické jevy nebo videa s odbornou tematikou. Někdy jsou pro studenty připraveny autentické texty na určité téma s relevantní slovní zásobou, která je pak v hodině využita při diskusních cvičeních. Jindy mají studenti čerpat z více zdrojů pro získání určitých informací, se kterými pak ve výuce pracují. Vysokoškolští studenti jsou většinou vzhledem ke svému věku, dosavadním studijním zkušenostem a vytyčeným cílům dostatečně motivováni a autonomní, aby zadané úkoly před výukou splnili a do samotné výuky přicházeli připraveni.

¹² Během prvních dvou semestrů 2 x 90 min/týden, během posledních dvou semestrů 1 x 90 min/týden.

V následujícím textu uvádíme konkrétní výukové aktivity, které byly realizovány v kurzech jazyka I a II.

• Gramatika

Pasivum

před	při
<ul style="list-style-type: none"> - nastudovat teorii ve formě powerpointové prezentace - vypracovat odpovědník, ověřit správná řešení (možnost vyzkoušet si aplikaci gramatického pravidla) 	<ul style="list-style-type: none"> - vyplnit pracovní list se strukturními cvičeními, žádat o vysvětlení nejasností - sepsat historii podniku/komercializaci produktu s pomocí zadané baterie sloves, časových údajů, popř. dalších elementů

Podmínková souvětí

před	při
<ul style="list-style-type: none"> - nastudovat teorii ve formě powerpointové prezentace - vypracovat odpovědník, ověřit správná řešení (možnost vyzkoušet si aplikaci gramatického pravidla) 	<ul style="list-style-type: none"> - vyplnit pracovní list se strukturními cvičeními, žádat o vysvětlení nejasností - pracovat ve dvojicích na tvorbě hypotéz se zadaným elementem - připravit otázky a odpovědi pro interview mezi ředitelem podniku a novinářem týkající se prognóz vývoje podniku záviselých na různých faktorech, realizovat interview ve dvojicích

Porovnávání

před	při
<ul style="list-style-type: none"> - nastudovat teorii ve formě powerpointové prezentace - vypracovat odpovědník, ověřit správná řešení (možnost vyzkoušet si aplikaci gramatického pravidla) 	<ul style="list-style-type: none"> - vyplnit pracovní list se strukturními cvičeními, žádat o vysvětlení nejasností - pracovat ve skupinách: shrnout zadané textové informace o určitém podniku - zapsat si klíčové informace, jako např. počet zaměstnanců, roční obrát, počet dní dovolené nebo odpracovaných přesčasových hodin - porovnat (ústně nebo písemně) klíčové informace

• Videá

před	při
<ul style="list-style-type: none"> - shlédnout video, dělat si poznámky - naučit se slovíčka z glosáře k videu 	<ul style="list-style-type: none"> - shrnout obsah videa - zodpovědět otázky, splnit úkoly, např. (1) video přijímacího pohovoru – co náboráři na kandidátovi/kandidátech oceňují a co naopak vnímají negativně, (2) video k různým typům pracovišť, kanceláří – ve dvojicích popsat obrázky pracovišť, kanceláří za použití nově naučené slovní zásoby

- **Argumentace**

před	při
<ul style="list-style-type: none"> - shlédnout výukové video¹³, popř. textový studijní materiál k technice argumentace - shlédnout studijní materiál k zadané tematické (např. placení školného, zavádění kvót pro ženy ve správních radách podniků, zaměstnanec versus podnikatel, apod.) - nastudovat slovní zásobu z glosáře k materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> - shrnout obsah videa - vypracovat cvičení na kohezni prostředky (v uceleném textu), identifikovat jednotlivé argumenty - promyslet (individuálně nebo ve skupině) argumenty k zadanému tématu - realizovat aktivitu (hraní rolí, diskusní cvičení)

4. ZÁVĚR

„Metody jsou průsečíkem cílů a cest, které k cílům vedou“ (Maňák, 2003) a proto má stále význam se výukovými metodami zabývat. Metoda převrácené třídy bývá s úspěchem uplatněna při výuce různých předmětů a jsme přesvědčeni, že má své místo i ve výuce jazyků. Na rozdíl od frontální metody, kdy učitel během vyučování předává informace žákům či studentům a ti pak doma procvičují, umožňuje totiž věnovat čas prezenční výuky práci s informacemi získanými předem, procvičování naučeného a zdokonalování jazykových dovedností. Jak jsme již předeslali, ve výuce používáme pouze některé prvky uvedené metody, které kombinujeme s jinými z široké škály výukových metod. Domníváme se totiž, že vzhledem k obsahu výuky, ale také k různým individuálním dispozicím studentů a jejich preferovaným učebním stylům, je lepší metody střídát. Zpětná vazba studentů¹⁴ ve většině případů ukazuje na kladné hodnocení způsobu výuky a dobré hospodaření s vymezeným časem prezenční výuky.

Vzhledem k omezenému rozsahu článku jsme bohužel nemohli postihnout všechny aspekty metody převrácené třídy, ale pouze jsme se pokusili nastínit její charakteristiku a přiblížit ji na několika konkrétních příkladech.

LITERATURA

Maňák, Josef; Švec, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno 2003. ISBN 80-7315-039-5
Mazur, Eric. *Peer Instruction: A User's Manual*. Pearson 1997. ISBN 9780135654415
Missildine, K., Fountain, R., Summers, L. & Gosselin, K. Flipping the classroom to improve student performance and satisfaction. In: *Journal of Nursing Education*, 2013. 52(10), 597-599
Strayer, J. F. How learning in an inverted classroom influences cooperation, innovation and task orientation. In: *Learning Environments Research*, 2012.15(2), 171-193.

Brdička, Bořivoj. *Má převrácená třída smysl?* [online]. 2013 [cit. 19.8.2016]. Dostupné z: <<http://spomocnik.rvp.cz/clanek/17725/MA-PREVRACENA-TRIDA-SMYSL.html>>

Dufour, Héloïse *La classe inversée*. [online]. 2016 [cit. 6.9.2016]. Dostupné z: <<http://eduscol.education.fr/sti/sites/eduscol.education.fr/sti/files/ressources/techniques/6508/6508-193-p44.pdf>>

¹³ Některá výuková videa byla vytvořena ve spolupráci s kolegyněmi z Université Rennes II. Video na téma argumentace mimo jiné vysvětluje, jak postupovat při argumentaci, jak ji strukturovat a jaké kohezni prostředky využívat.

¹⁴ Dotazníky CJV, univerzitní elektronická studentská anketa

Fojtík, Jan. Verso – aktivní přístup k učení?. *Metodický portál: Články* [online]. 17. 09. 2015, [cit. 2.11.2016]. Dostupné z: <<http://spomocnik.rvp.cz/clanek/20157/VERSO—AKTIVNI-PRISTUP-K-UCENI.html>>. ISSN 1802-4785

Lebrun, Marcel. *Blog de M@rcel*. Un blog sur la pédagogie, la technologie et aussi sur un peu de tout. [online]. [cit. 2.9.2016]. Dostupné z: <http://lebrunremy.be/WordPress/>

Marchal, Bruno. *De la classe enrichie en passant par la classe virtuelle, vers une classe inversée*. [online]. 2015 [cit. 19.8.2016]. Dostupné z: <<http://gerflint.fr/Base/Mekong7/marchal.pdf>>

Puren, Christian. *À propos de la "classe inversée" dans l'enseignement secondaire des langues*. [online]. 2016 [cit. 6.9.2016]. Dostupné z: <<http://www.christianpuren.com/2016/01/31/a-propos-de-la-classe-invers%C3%A9e-dans-l-enseignement-secondaire-des-langues/>>